

B I P T

**BELGISCH INSTITUUT VOOR POSTDIENSTEN
EN TELECOMMUNICATIE**

**VERSLAG
BETREFFENDE
DE ANALYSE VAN
DE ZERO RATING VAN APPS
IN DE AANBIEDINGEN
VAN PROXIMUS**

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING.....	3
2. BESCHRIJVING VAN DE AANBIEDINGEN VAN PROXIMUS WAARIN ZERO RATING WORDT TOEGEPAST.....	3
2.1. ALGEMEEN.....	3
2.2. TUTTIMUS.....	4
2.3. MOBILUS.....	5
2.4. BIZZ TARIEFPLANNEN.....	6
3. JURIDISCH KADER EN RICHTSNOEREN VAN BEREC.....	9
3.1. VERORDENING (EU) 2015/2120.....	9
3.2. DE BEREC-RICHTSNOEREN VAN 30 AUGUSTUS 2016.....	10
4. STAPPEN IN HET ONDERZOEK.....	11
5. ANALYSE VAN HET BIPT.....	12
5.1. ZERO-RATING VOORBIJ DE DATACAP?.....	12
5.2. MULTIFACTOREN-ANALYSE VAN DE ZERO-RATING AANBIEDINGEN VAN PROXIMUS.....	12
5.2.1. <i>Respecteren de zero-rating aanbiedingen de algemene doelstellingen van de Verordening en/of vindt er geen omzeiling van die doelstellingen plaats?.....</i>	12
5.2.2. <i>Zijn respectieve marktposities van de betrokken ISP's en CAP's dermate dat de zero-rating aanbiedingen de essentie van de rechten van de eindgebruikers zouden ondermijnen?.....</i>	13
5.2.3. <i>Wat zijn de effecten van de zero-rating aanbiedingen op de eindgebruikersrechten van consumenten en zakelijke klanten?.....</i>	15
5.2.4. <i>Wat zijn de effecten van de zero-rating aanbiedingen op de eindgebruikersrechten van CAPs?.....</i>	16
5.2.5. <i>Welke alternatieve aanbiedingen zijn er voorhanden?.....</i>	17
5.2.6. <i>Wat is de omvang van de zero-rating bij Proximus?.....</i>	17
5.3 DE EERSTE OFFICIËLE BEOORDELING VAN ZERO-RATING DOOR ANDERE NRA'S.....	18
6. CONCLUSIES.....	19

1. INLEIDING

1. In dit verslag geeft het BIPT zijn bevindingen weer betreffende het onderzoek en de analyse van de aanbiedingen van Proximus waarin zero rating wordt toegepast.
2. Die tariefplannen werden gelanceerd op 17 oktober 2016.
3. Deze analyse is ook bedoeld om te antwoorden op de vragen van de Minister van de Digitale Agenda, Telecom en Post, gesteld per mail van zijn Kabinet van 18 oktober 2016. In die mail werd de vrees van de Minister uitgedrukt dat er marktverstoring kan optreden bij de zeroring van bepaalde apps. In ons land is zich namelijk een levendige app-sector aan het ontwikkelen, waarbij het voor hen van belang is dat er geen marktverstoring is.
4. Zero rating kan verschillende vormen aannemen maar wordt in het algemeen gedefinieerd als een praktijk waarbij een ISP¹ een nultarief toepast op het dataverkeer voor een specifieke toepassing of categorie van toepassingen (en de data niet meetellen voor een datalimiet ingevoerd voor de internettoegangsdienst)².
5. Gezien dit verslag ook bedoeld is om te antwoorden op de vraag van de Minister bevat deze geen vertrouwelijke gegevens. Deze vertrouwelijke gegevens werden wel meegedeeld aan de regulatoren van de Gemeenschappen bevoegd voor elektronische communicatie, aan wie een ontwerpversie van dit verslag werd meegedeeld.

2. BESCHRIJVING VAN DE AANBIEDINGEN VAN PROXIMUS WAARIN ZERO RATING WORDT TOEGEPAST

2.1. Algemeen

6. Op 17 oktober 2016 heeft Proximus een nieuw productengamma gelanceerd dat het heeft ontwikkeld in samenwerking met zijn klanten en respondenten, gestoeld op hun verwachtingen. Overvloed, personaliseerbare aanbiedingen en een betere kwaliteit-prijsverhouding zijn de elementen die naar voren werden geschoven. Uit de online-enquête die werd gehouden in samenwerking met het onafhankelijke studiebureau iVox bij 1.000 personen heeft onder meer het volgende uitgewezen:
 - Zeven van de tien bevroegde personen willen zich geen zorgen hoeven te maken over het verbruik van mobiele data wanneer ze hun toestel op verplaatsing gebruiken. De helft van de ouders willen zich geen zorgen hoeven te maken over het dataverbruik van hun kinderen;

¹ ISP = afkorting van "Internet Service Provider", een Engelse term voor de aanbieder van een internettoegangsdienst (deze laatste term wordt in de Verordening gedefinieerd als "een openbare elektronische-communicatiedienst die toegang tot het internet biedt en derhalve connectiviteit met vrijwel alle eindpunten van het internet, ongeacht de gebruikte netwerktechnologie en eindapparatuur." (zie artikel 2, 2).

² [BEREC Guidelines on the implementation by National Regulators of European Net Neutrality Rules](#), BoR (16) 127 (hierna de BEREC-Richtsoeren), nr. 40: "There is a specific commercial practice called zero-rating. This is where an ISP applies a price of zero to the data traffic associated with a particular application or category of applications (and the data does not count towards any data cap in place on the IAS)."

- Vier van de tien bevraagde personen bekennen dat ze het niet zonder hun favoriete app willen stellen en zeggen ook bereid te zijn om iets anders op te geven in ruil. 32% verklaart dat Facebook de app is waar ze werkelijk niet meer zonder kan.³

2.2. Tuttimus

7. Voor de particuliere klanten lanceert Proximus Tuttimus⁴, de all-in waarbij elk gezinslid maximaal mobiel internet en onbeperkt internet thuis geniet en elk zijn favoriete applicatie gebruikt op onbeperkte wijze. De klant kan ook kiezen uit 6 populaire applicaties: Facebook, Instagram, Twitter, Pokemon GO, Snapchat en WhatsApp zoals de volgende screenshot toont:

8. In de toelichting onderaan op de pagina staat overigens te lezen: *“het abonnement Mobilus in het pack Tuttimus of Familus geeft recht op een onbeperkt surfvolume in België voor het gebruik van een toepassing naar keuze in een bepaalde lijst. De klant kan maar één toepassing kiezen en kan deze maar 1 keer/maand wijzigen in MyProximus. Er kunnen beperkingen bestaan voor sommige toepassingen. Voor meer info, zie www.proximus.be/support. De algemene voorwaarden blijven van toepassing. De beschermingsmaatregel tegen onverwacht hoge facturen is van toepassing voor de favoriete app. Proximus maakt een selectie van sommige toepassingen onder de meest populaire toepassingen. Proximus heeft het recht het aanbod te wijzigen mits een kennisgeving van 2 maanden.”* :

• **Favoriete app:** het abonnement Mobilus in het pack Tuttimus of Familus geeft recht op een onbeperkt surfvolume in België voor het gebruik van een toepassing naar keuze in een bepaalde lijst. De klant kan maar één toepassing kiezen en kan deze maar 1 keer/maand wijzigen in MyProximus. Er kunnen beperkingen bestaan voor sommige toepassingen. Voor meer info, zie www.proximus.be/support. De algemene voorwaarden blijven van toepassing. De beschermingsmaatregel tegen onverwacht hoge facturen is van toepassing voor de favoriete app. Proximus maakt een selectie van sommige toepassingen onder de meest populaire toepassingen. Proximus heeft het recht het aanbod te wijzigen mits een kennisgeving van 2 maanden.

9. Uit een antwoord van Proximus op het verzoek om informatie van het BIPT (dus niet uit de hierboven geciteerde passages van de website van Proximus) blijkt dat de favoriete app per default ingesteld staat op Facebook. Dus als de klant geen aanpassing maakt blijft de favoriete app op Facebook staan.

³ Zie [persbericht van Proximus van 17 oktober 2016](#).

⁴

http://www.proximus.be/nl/id_cr_packcomposer_tuttimus/particulieren/producten/tuttimus.html

10. Eveneens uit een antwoord van Proximus op het verzoek om informatie blijkt dat de Tuttimus klanten een specifieke additionele mobiele capaciteit van 1GB toegewezen krijgen die ze uitsluitend voor het mobiel bekijken van TV overal kunnen gebruiken. Wanneer dit specifieke datavolume van 1GB volledig opgebruikt is, wordt het dataverbruik voor TV overal verder meegerekend in het gewone mobiele data verkeer. De klant wordt via een sms hiervan op de hoogte gebracht.

2.3. Mobilus

11. Dezelfde principes gelden voor het Mobilus-aanbod⁵.
12. Dankzij Mobilus, het mobiele abonnement voor op verplaatsing, geniet de klant een maximum aan data en belminuten op het 4G-netwerk. Bovendien is het dataverbruik voor zijn favoriete applicatie inbegrepen:

Kies je Mobilus-abonnement

S	M	L
1 GB	3 GB	8 GB
120 min.	300 min.	Onbeperkt bellen
Onbeperkt sms'en	Onbeperkt sms'en	Onbeperkt sms'en
Onbeperkt surfvolume voor je app	Onbeperkt surfvolume voor je app	Onbeperkt surfvolume voor je app
€ 15 /maand	€ 25 /maand	€ 40 /maand
In mandje	In mandje	In mandje

Toegang tot Messenger is niet inbegrepen in de Facebook app.

13. De algemene voorwaarden in de voetnoot preciseren overigens: "Elk Mobilus-abonnement geeft recht op onbeperkt surfvolume in België voor het gebruik van een app naar keuze uit een vaste lijst. De klant mag maar één app kiezen en mag die maar één keer per maand veranderen via MyProximus. Op sommige applicaties mogen beperkingen van toepassing zijn. Meer info op [Je favoriete App veranderen](#). De algemene voorwaarden van de apps blijven/zijn van toepassing. Als de klant het mobiel internetvolume van zijn abonnement overschrijdt, zal de surfsnelheid tot 128 kps worden beperkt, ook voor het gebruik van de favoriete app en dit tot aan zijn volgende facturatiecyclus. Proximus selecteert bepaalde apps uit de meest populaire apps. Proximus houdt zich het recht voor om het aanbod te wijzigen met een opzegtermijn van 2 maanden"

⁵ Zie http://www.proximus.be/nl/id_catr_m/particulieren/producten/mobilus.html

Voetnoten

Algemene voorwaarden

Alle prijzen zijn inclusief btw.

- Bellen en sms'en naar alle mobiele en vaste netwerken in België, uitgezonderd de speciale nummers (voting, 0900, enz.). De oproepen worden gefactureerd per seconde vanaf de 61e seconde.
- Onbeperkt gebruik uitsluitend voor persoonlijke doeleinden conform de algemene voorwaarden.
- Het inbegrepen surfvolume is enkel geldig in België. Het verbruik binnen en buiten de bundel wordt berekend per schijf van 1 KB.
- Elk Mobilus-abonnement geeft recht op onbeperkt surfvolume in België voor het gebruik van een app naar keuze uit een vaste lijst. De klant mag maar één app kiezen en mag die maar één keer per maand veranderen via MyProximus. Op sommige applicaties mogen beperkingen van toepassing zijn. Meer info op [Je favoriete App veranderen](#). De algemene voorwaarden van de apps blijven/zijn van toepassing. Als de klant het mobiel internetvolume van zijn abonnement overschrijdt, zal de surfsnelheid tot 128 kps worden beperkt, ook voor het gebruik van de favoriete app en dit tot aan zijn volgende facturatiecyclus. Proximus selecteert bepaalde apps uit de meest populaire apps. Proximus houdt zich het recht voor om het aanbod te wijzigen met een opzegtermijn van 2 maanden
- Zodra het krediet van het abonnement is opgebruikt, worden de oproepen en MB aangerekend overeenkomstig het toepasselijke tariefplan. De niet-gebruikte belminuten en MB's worden niet overgedragen naar de volgende maand.
- Genieten van het Proximus 4G-netwerk doe je met een compatibel toestel.

Data Optie 500 MB Extra

- Activering van Data Optie 500 MB Extra via de MyProximus-app of via MyProximus op het web.
- 500 MB zijn uiterlijk 31 dagen geldig.
- Je kan maximaal 5 opties van 500 MB Extra tegelijkertijd activeren.
- Aanbod enkel geldig voor klanten met datavolume in hun abonnement en die hun mobiel niet in hun pack hebben.

Promotie voorwaarden

14. Onder de productvoorstelling van Mobilus is bovendien het volgende opgenomen: "Toegang tot Messenger is niet inbegrepen in de Facebook app".

15. Ter herinnering: de tarieven zonder forfait zijn de volgende:

Voetnoten	
Bekijk de gedetailleerde informatiefiche	
Tarieven buiten de bundel	
Bellen	€ 0,25/min
Mms'en	€ 0,50/mms
Surfen	€ 0,10/MB

2.4. Bizz tariefplannen

16. Voor de kleine ondernemingen lanceerde Proximus de Bizz-tariefplannen. Twee van die tariefplannen bevatten zero-rating componenten: Bizz All-In en Bizz Mobile.

17. Bizz All-In⁶ is een bundel van telefoniediensten, internettoegangsdiensten en daarmee verbonden diensten⁷, met de mogelijkheid om, mits betaling van een meerprijs, een versie te nemen waarin Proximus TV inbegrepen is. Op het gebied van internettoegang wordt onbeperkt surfen aangeboden vanaf een vaste locatie. In het mobiele component van de bundel is opnieuw de keuze voor één favoriete app inbegrepen, zoals blijkt uit het volgende screenshot⁸:

⁶ Zie http://www.proximus.be/nl/id_cb_bizz_allin/zelfstandigen-en-kleine-bedrijven/producten/bizz-all-in-het-alles-in-een-pack.html

⁷ Cloudopslag, e-mailadressen op naam van het bedrijf en een .be domeinnaam.

⁸ Het betreft een screenshot genomen in de maand december 2016. Op het ogenblik van de lancering op 17 oktober 2016 hadden klanten een keuze tussen 6 verschillende apps, waaronder Pokemon Go. Deze keuzemogelijkheid voor Pokemon Go in de Bizz-tariefplannen was in december 2016 verdwenen.

Mobiel volume en internationaal bellen

✓ Kies uw mobiel abonnement in uw Bizz All-in

☐	☒	☐
3 GB	8 GB	12 GB
Onbeperkt bellen en sms'en	Onbeperkt bellen en sms'en	Onbeperkt bellen en sms'en
		600 min naar de EU + 600 min en 600 MB in de EU
		Onbeperkt vast bellen naar vaste lijnen in de EU

✓ Onbeperkt gebruik van uw favoriete app

Standaard activeren we Facebook (uitgezonderd Messenger data volume) voor onbeperkt gebruik. Na activatie van uw abonnement(en) kan u uw favoriete app aanpassen via MyProximus. Ook werknemers kiezen hun favoriete app.

24/7 support

18. De voetnoten van Bizz All-in bepalen omtrent de favoriete app het volgende: “*Favoriete-app : elk Bizz Mobile-abonnement in een Bizz All-in Pack geeft recht op een onbeperkt surfvolume in België voor het gebruik van een toepassing naar keuze in een bepaalde lijst. De klant kan maar één app kiezen en kan maar 1 keer per maand van keuze veranderen via MyProximus. Er kunnen beperkingen bestaan voor sommige toepassingen. Meer info op www.proximus.be/support.*”

Favoriete-app : elk Bizz Mobile-abonnement in een Bizz All-in Pack geeft recht op een onbeperkt surfvolume in België voor het gebruik van een toepassing naar keuze in een bepaalde lijst. De klant kan maar één app kiezen en kan maar 1 keer per maand van keuze veranderen via MyProximus. Er kunnen beperkingen bestaan voor sommige toepassingen. Meer info op www.proximus.be/support.

19. Bizz Mobile als stand alone product kent eveneens de keuze voor een favoriete app, zoals blijkt uit volgend screenshot⁹:

Onbeperkt bellen naar vaste lijnen en collega's

	M	L	XL
	3 GB 250 min. Onbeperkt sms'en	8 GB Onbeperkt bellen Onbeperkt sms'en Goedkoper bellen naar het buitenland (Proximus Calls to All Countries)	12 GB Onbeperkt bellen Onbeperkt sms'en Goedkoper bellen naar het buitenland (Proximus Calls to All Countries) 600 min naar en in EU + 600 MB in EU
Volume voor uw app	Onbeperkt surf volume voor uw app	Onbeperkt surf volume voor uw app	Onbeperkt surf volume voor uw app
Maand	€ 21 /maand	€ 36 /maand	€ 56 /maand
	In mandje	In mandje	In mandje Meer voordelen in EU!

Vanaf 2 en tot 10 mobielen, geniet van 20% korting. Meer info? [Neem een afspraak met een Bizz Expert of wij bellen u terug binnen 2 uren.](#)

Onbeperkt surf volume voor uw app

Standaard activeren we Facebook (zonder Messenger) voor alle mobiele abonnementen. Na activering van uw abonnement kiest u uw favoriete app via MyProximus. Ook werknemers kiezen hun favoriete app.

20. De voetnoten bepalen onder meer:

“

- *Het inbegrepen surfvolume is alleen geldig in België. Het verbruik binnen en buiten de bundel wordt gefactureerd per schijf van 1 KB.*
- *Favoriete app : Elk Bizz Mobile-abonnement geeft recht op onbeperkt surfvolume in België voor het gebruik van een app naar keuze uit een vaste lijst. De klant mag maar één app kiezen en mag die maar één keer per maand veranderen via MyProximus. Op sommige applicaties mogen beperkingen van toepassing zijn. De algemene voorwaarden van de apps zijn van toepassing. Proximus selecteert bepaalde apps uit de meest populaire apps. Proximus houdt zich het recht voor om het aanbod te wijzigen met een opzegtermijn van 2 maanden.*
- *Als de klant het mobiel internetvolume van zijn abonnement overschrijdt, zal de surfsnelheid tot 128 kps worden beperkt, ook voor het gebruik van de favoriete app en dit tot aan zijn volgende facturatiecyclus. Meer info op www.proximus.be/support.*
- *[...]*
- *Zodra het krediet van uw bundel is opgebruikt, worden de oproepen en sms'en aangerekend overeenkomstig het toepasselijke tariefplan. De niet-gebruikte belminuten en MB worden niet overgedragen naar de volgende maand. Tarieven buiten de bundel voor nationaal bellen naar GSM met Bizz Mobile S of M: €0,14/min. Tarieven buiten de bundel voor mobiel internet in België: € 0,0248/MB.”*

3. JURIDISCH KADER EN RICHTSNOEREN VAN BERIC

3.1. Verordening (EU) 2015/2120

21. **Zero-rating als dusdanig wordt niet gereguleerd** in de tekst van Verordening 2015/2120¹⁰ (hierna soms kortweg ook “de Verordening” genoemd).
22. De bedoeling van de Verordening is *“gemeenschappelijke regels vast te stellen om de gelijke en niet-discriminerende behandeling van het verkeer bij het aanbieden van internettoegangsdiensten, alsmede de daarmee verband houdende rechten van eindgebruikers, te waarborgen. Met deze verordening wordt beoogd de eindgebruikers te beschermen en tevens de ononderbroken werking van het internetecosysteem als motor van innovatie te waarborgen.”*¹¹
23. Startpunt van de Verordening op het vlak van rechten van de eindgebruikers op een open-internettoegang is artikel 3 (1) van de Verordening dat bepaalt:
- “Eindgebruikers hebben het recht om toegang te krijgen tot informatie en inhoud en deze te delen, toepassingen en diensten te gebruiken en aan te bieden, en gebruik te maken van de eindapparatuur van hun keuze, ongeacht de locatie van de eindgebruiker of de aanbieder, en ongeacht de locatie, herkomst of bestemming van de informatie, inhoud, toepassing of dienst, via hun internettoegangsdienst.”*
24. Overeenkomstig artikel 3 (2) van de Verordening kunnen ISP's met eindgebruikers overeenkomsten sluiten *“over commerciële en technische voorwaarden en de kenmerken van internettoegangsdiensten zoals prijs, datavolumes of snelheid”* en *“alle commerciële praktijken”* ontwikkelen, voor zover de ISP's *“de uitoefening van de in [artikel 3] lid 1 bedoelde rechten van eindgebruikers niet beperken”*.
25. Considerans 7 van de Verordening zet artikel 3 (2) van de Verordening in perspectief op de volgende manier: *“De nationale regelgevende instanties en andere bevoegde autoriteiten dient de bevoegdheid te worden verleend op te treden tegen overeenkomsten of commerciële praktijken die wegens hun omvang tot een feitelijke beperking van de keuzemogelijkheden van de eindgebruikers leiden. Daartoe dient bij het beoordelen van overeenkomsten en commerciële praktijken rekening te worden gehouden met onder meer de respectieve marktposities van de betrokken aanbieders van internettoegangsdiensten en aanbieders van inhoud, diensten en toepassingen. De nationale regelgevende instanties en andere bevoegde autoriteiten moet, als onderdeel van hun toezichts- en handhavingsfunctie, de verplichting worden opgelegd op te treden indien overeenkomsten of commerciële praktijken de essentie van de rechten van de eindgebruikers zouden ondermijnen.”*
26. Van (sommige praktijken van) zero-rating wordt gezegd dat ze **een inbreuk zou(den) kunnen maken op de principes inzake verkeersbeheer**, vastgelegd in artikel 3,

¹⁰ Voluit: Verordening 2015/2120 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2015 tot vaststelling van maatregelen betreffende open-internettoegang en tot wijziging van Richtlijn 2002/22/EG inzake de universele dienst en gebruikersrechten met betrekking tot elektronische- communicatienetwerken en -diensten en Verordening (EU) nr. 531/2012 betreffende roaming op openbare mobielecommunicatienetwerken binnen de Unie, *Publikatieblad*, Nr. L 310/1, 26 november 2015.

¹¹ Considerans 1 van de Verordening.

derde lid, eerste alinea (en derde alinea) van de Verordening¹² en verder dat de praktijk van zero-rating **een impact zou kunnen hebben op de uitoefening van eindgebruikersrechten, vastgelegd in het hierboven aangehaalde artikel 3, eerste lid, van de Verordening**¹³.

27. Artikel 3 (3), eerste alinea, van de Verordening bepaalt:

“3. Aanbieders van internettoegangsdiensten behandelen bij het aanbieden van internettoegangsdiensten alle verkeer op gelijke wijze, zonder discriminatie, beperking of interferentie, en ongeacht de verzender en de ontvanger, de inhoud waartoe toegang wordt verleend of die wordt verspreid, de gebruikte of aangeboden toepassingen of diensten, of de gebruikte eindapparatuur.”

28. De aanhef van artikel 3 (3), derde alinea, luidt:

“Aanbieders van internettoegangsdiensten treffen geen verkeersbeheersmaatregelen die verder gaan dan de in de tweede alinea bedoelde maatregelen, en gaan met name niet over tot het blokkeren, vertragen, wijzigen, beperken of degraderen van, interfereren met of discrimineren tussen specifieke inhoud, toepassingen of diensten, of specifieke categorieën daarvan”,

waarna (onder de letters a) tot en met c)) drie uitzonderingen hierop volgen, waarvan er geen enkele verband houdt met zero-rating.

3.2. De BEREC-Richtsnoeren van 30 augustus 2016

29. De BEREC-Richtsnoeren, die hierboven al in voetnoten werden geciteerd, vinden hun rechtsgrond in artikel 5 (3) van Verordening 2015/2120. Het betreft richtsnoeren voor de uitvoering van de verplichtingen van de nationale regelgevende instanties, opgesteld door BEREC, met het oog op de consistente toepassing van de Verordening. De BEREC-Richtsnoeren vormen aanbevelingen aan NRA's en NRA's zouden zoveel mogelijk rekening moeten houden met de Richtsnoeren¹⁴.

30. Randnummers 40 tot en met 48 van de BEREC-Richtsnoeren bespreken de praktijk van zero-rating als commerciële praktijk of als overeengekomen commerciële of technische voorwaarden van een internettoegangsdienst.

¹² Afgeleid uit de BEREC-Richtsnoeren, nrs. 41 en nr. 55, derde bullet point: “A zero-rating offer where all applications are blocked (or slowed down) once the data cap is reached except for the zero-rated application(s) would infringe Article 3(3) first (and third) subparagraph.”

¹³ Zie ook, BEREC-Richtsnoeren,

- nr. 37: “When assessing agreements or commercial practices, NRAs should also take Article 3(3) into account given that, typically, infringements of Article 3(3) (e.g. technical practices, such as blocking access to applications or types of applications) will limit the exercise of the end-users’ rights, and constitute an infringement of Articles 3(2) and 3(1). Details about this assessment can be found in paragraphs 49-93.” en
- nr. 49. “A basic principle of the Regulation relates to traffic management and is the obligation on ISPs to treat all traffic equally when providing IAS. Typically, infringements of this principle which are not justified according to Article 3(3) would also constitute an infringement of the end-user rights set out in Article 3(1).”

¹⁴ Zoals vastgelegd in artikel 3, derde lid van [Verordening \(EG\) nr. 1211/2009](#) tot oprichting van het Orgaan van Europese regelgevende instanties voor elektronische communicatie en het Bureau en considerans 19 van Verordening (EU) 2015/2120.

31. Volgens de BEREC-Richtsnoeren vallen ook “Content and Application Providers” (afgekort “CAP(s)”) onder het begrip eindgebruikers van een internetnettoegangsdienst¹⁵.
32. In het algemeen wordt er in de betrokken passages van de Richtsnoeren een **multifactoren-analyse** uitgewerkt die aan de NRA's aanbevolen wordt om de impact van zero-rating op de rechten van eindgebruikers te beoordelen.
33. Er is één geval waar volgens de BEREC-Richtsnoeren zo'n uitgebreide beoordeling niet nodig is. Dit betreft het geval van een aanbod waarbij alle toepassingen zijn geblokkeerd (of vertraagd) eens de datalimiet bereikt is, behalve de toepassing(en) waarvoor zerorating geldt, aangezien dat een inbreuk zou vormen op artikel 3, lid 3, eerste (en derde) alinea van de Verordening¹⁶.

4. STAPPEN IN HET ONDERZOEK

34. Om de hierboven bedoelde multifactoren-analyse toe te kunnen passen zond het BIPT per brief van 31 oktober 2016 een lijst met 21 vragen aan Proximus.
35. Proximus antwoordde op 29 november 2016 op vertrouwelijke wijze op het verzoek om informatie van het BIPT.
36. Per brief van 2 december 2016 vroeg het BIPT Proximus een niet-vertrouwelijke versie van zijn antwoord over te maken, alsook de update van de cijfers die Proximus nog niet op 29 november 2016 kon verstrekken.
37. Proximus maakte een niet-vertrouwelijke versie van zijn antwoord over per brief van 6 december 2016.
38. Proximus maakte vervolgens bijgewerkte cijfers over per mails van 9, 15 en 22 december 2016, alsook enkele verduidelijkingen, op vraag van het BIPT.
39. Een ontwerpverslag werd op 24 januari 2017 meegedeeld aan de anderen regulatoren, die zetelen in de Conferentie van Regulatoren voor de Elektronische Communicatiesector.

¹⁵ Zie BEREC-Richtsnoeren, nr. 4. Een CAP wordt door BEREC als volgt omschreven: “CAPs make content (e.g. web pages, blogs, video) and/or applications (e.g. search engines, VoIP applications) and/or services available on the Internet. CAPs may also make content, services and applications available via specialised services.” (BEREC-Richtsnoeren, nr. 2).

¹⁶ BEREC-Richtsnoeren, nrs. 55-56 : “55. In case of agreements or practices involving technical discrimination, this would constitute unequal treatment which would not be compatible with Article 3(3). This holds in particular for the following examples:

[....]

- A zero-rating offer where all applications are blocked (or slowed down) once the data cap is reached except for the zero-rated application(s), as it would infringe Article 3(3) first (and third) subparagraph.

56. NRAs should apply a comprehensive assessment of compatibility with the Regulation for all those IAS offers which are not as clear as the examples mentioned in paragraph 55.”

5. ANALYSE VAN HET BIPT

5.1. Zero-rating voorbij de datacap?

40. Uit de antwoorden van Proximus op het verzoek om informatie blijkt dat Proximus na het bereiken van de overeengekomen datacap of fair use limit geen discriminerende behandeling toepast tussen het dataverkeer waarop zero-rating wordt toegepast en het overige dataverkeer. De content aan zero-rating wordt op gelijke voet behandeld als alle andere data, in die zin dat de klant op beide types verkeer:
- ofwel het buiten de bundeltarief betaalt
 - ofwel (in het kader van Mobilus Full Control (dat ook beschikbaar is in Tuttimus)) niet meer verder kan surfen, totdat hij actie onderneemt door ofwel te herladen, ofwel akkoord te gaan om verder te surfen aan het buiten de bundeltarief.

5.2. Multifactoren-analyse van de zero-rating aanbiedingen van Proximus

41. In lijn met randnummers 46 en 48 van de BEREC-Richtsnoeren beschouwt het BIPT de volgende factoren voor de overige aspecten van de aanbiedingen van Proximus in het kader waarvan zero-rating wordt toegepast (hierna de “zero-rating aanbiedingen”).

5.2.1. Respecteren de zero-rating aanbiedingen de algemene doelstellingen van de Verordening en/of vindt er geen omzeiling van die doelstellingen plaats?

42. In zijn antwoord op het verzoek om informatie van het BIPT heeft Proximus uiteengezet dat diens nieuwe aanbiedingen gelanceerd werden na een online survey uitgevoerd in samenwerking met ivox om de wensen van de klanten in deze nieuwe digitale tijden duidelijk in beeld te brengen, maar dat klanten in het kader van die survey niet specifiek werden bevraagd over welke apps zij graag gezero-rated zouden zien worden.
43. De selectie van de 6 favoriete apps past volgens Proximus in een strategie om het belang van de klanten na te streven, alsook om te voorzien in de voldoening van hun behoeften (zie daaromtrent ook de resultaten van de studie die in sectie 2.1 naar voren werden gebracht).
44. Om inzicht te krijgen in de behoeften van de klanten heeft Proximus in 2014 ook in samenwerking met de ‘Ipsos Research Agency’ het gedrag van Belgische smartphone gebruikers geanalyseerd. Daar zijn een aantal categorieën van typisch smartphonegebruik uit voortgekomen. Daartoe behoort ook het gebruik van apps en Proximus heeft zich, volgens zijn antwoord, bij de selectie van de 6 favoriete apps geconcentreerd op apps binnen enkele van de categorieën van typisch smartphonegebruik.

45. Facebook en Whatsapp kwamen naar voren bij de meest gebruikte apps. Proximus wijst er daarbij op dat het aantal Facebook users in België eind 2015 op ongeveer 6 miljoen werd geschat¹⁷. Facebook is dus veruit de populairste app. Proximus heeft deze app dan ook als default app ingesteld (met de mogelijkheid voor de klant om dit aan te passen; zie verder).
46. Daarnaast legt Proximus uit waarom het voor Snapchat en Instagram heeft gekozen.
47. Tenslotte, heeft Proximus ook Pokémon GO toegevoegd aan de lijst, gezien de blijvende populariteit van deze app.
48. Uit dit antwoord, dat verder gestoffeerd wordt met een vertrouwelijke uiteenzetting over de strategie van Proximus en vertrouwelijke cijfermatige en andere bevindingen uit de Ivox en Ipsos-studies, blijkt dat Proximus bij de selectie van de 6 favoriete apps gekozen heeft voor de meest populaire communicatie- en social media apps met een grote populariteit bij het jongerensegment en een grote naambekendheid.
49. Het BIPT beoordeelt deze keuzes als onderbouwd en coherent met de visie van Proximus inzake het klantenbelang. Het BIPT ontdekte geen elementen die zouden ingegeven zijn door de intentie om de doeleinden van de Verordening te omzeilen.
50. In antwoord op een andere vraag van het BIPT antwoordde Proximus trouwens dat hij de favoriete apps niet geselecteerd heeft op basis van de wensen van de app providers, hetgeen coherent is met het bovenstaande.

5.2.2. Zijn respectieve marktposities van de betrokken ISP's en CAP's dermate dat de zero-rating aanbiedingen de essentie van de rechten van de eindgebruikers zouden ondermijnen?

51. Considerans 7 van de Verordening stelt dat bij het overwegen van optreden tegen overeenkomsten en commerciële praktijken van ISP's en het beoordelen ervan "*rekening [dient] te worden gehouden met onder meer de respectieve marktposities van de betrokken aanbieders van internettoegangsdiensten en aanbieders van inhoud, diensten en toepassingen*".
52. Gezien de huidige graad van mededinging op de mobiele (internet)markt is het, onder voorbehoud van een andere beslissing door de Belgische Mededingingsautoriteit of door de Europese Commissie¹⁸, niet evident om te beschouwen dat Proximus (alleen¹⁹) momenteel een dominante positie inneemt op het vlak van het leveren van mobiele internettoegangsdiensten.
53. Wat betreft de CAP's die de 6 betrokken apps aanbieden, gaat het BIPT, opnieuw onder voorbehoud van een andere beslissing door de Belgische Mededingingsautoriteit of door de Europese Commissie, ervan uit dat Facebook op de markt van de sociale netwerkdiensten een dominante positie bekleedt.

¹⁷ Zie: <http://www.internetworldstats.com/stats4.htm>;
<https://www.statista.com/statistics/568747/forecast-of-facebook-user-numbers-in-belgium/>
 Bron: <https://www.statista.com/statistics/568747/forecast-of-facebook-user-numbers-in-belgium/>

¹⁸ Het BIPT is in het kader van vergaderingen van BEREC ervan op de hoogte gebracht dat de DG Competition van de Europese Commissie een onderzoek (voor monitoring- en/of enforcementdoeleinden) heeft opgestart naar zero-rating praktijken in breedbandmarkten.

¹⁹ Dus zonder een eventuele gezamenlijk door meerdere mobiele operatoren in België ingenomen dominante positie in oenschouw te nemen.

54. Wat betreft WhatsApp (overgenomen door Facebook) is reeds enige omzichtigheid geboden daar de Europese Commissie in zijn beslissing van 3 oktober 2014 betreffende de overname van WhatsApp door Facebook²⁰ onder meer overwoog dat er op het vlak van consumenten communicatie apps, die een recente en snelgroeïende sector vormt, een grote dynamiek bestaat, waarbij eventuele hoge marktaandeelen kortstondig kunnen zijn en niet noodzakelijk een indicatie vormen voor een dominante positie en blijvende schade aan de mededinging²¹.
55. De Europese Commissie duidt in de betrokken beslissing ook op (1) lage switchingskosten in hoofde van de gebruikers en (2) de geringe tot onbestaande mogelijkheid voor Facebook en WhatsApp om op het stuk van consumentencommunicatieapps toegangs- en expansiedrempels op te werpen²².
56. In het onderdeel betreffende de lage switchingkosten wijst de Commissie daarbij ook op het fenomeen van multi-homing. Multi-homing is het gegeven dat eindgebruikers op hetzelfde eindtoestel (zoals een smartphone) tegelijkertijd verschillende communicatie-apps installeren en gebruiken, waardoor eindgebruikers, die een nieuwe app uitproberen in het algemeen niet stoppen met het gebruik van de apps die zij voordien gebruikten²³. *In casu* kan men, op grond van dit effect, stellen dat de zero-rating van één favoriete communicatie-app (ongeacht of de Proximus-klant die al op zijn smartphone had staan of niet) niet betekent dat de Proximus-klant zal stoppen met het gebruik van apps, waarop geen zero-rating toegepast wordt.
57. Wat betreft de toegangs- en expansiedrempels noteert de Commissie dat Facebook en WhatsApp geen essentiële onderdelen van het netwerk controleren, die eindgebruikers moeten gebruiken om toegang te krijgen tot de app communicatiediensten²⁴.
58. Dit laatste is wel het geval is voor een mobiele netwerkoperator, zoals Proximus.
59. Tevens zou het effect van multi-homing verminderd (of teniet gedaan) kunnen worden, wanneer het in het forfait inbegrepen volume aan mobiele data te klein is om nog apps die niet gezero-rated zijn te gebruiken. Dit effect blijkt momenteel onbestaande. Zie de bespreking in sectie 5.2.3.
60. Hetzelfde geldt *mutatis mutandis* voor de zero-rating tot 1 GB maandelijks verbruik van de app TV Overal voor de Tuttimus-klanten, waarbij hier als concurrerende apps voornamelijk de apps van de omroepen die zich richten op het Nederlandstalige, Franstalige en Duitstalige publiek (bv. de apps van VTM, RTL à l'infini,...) in ogenschouw moeten genomen worden.

²⁰ Zie http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_7217

²¹ Zie bijvoorbeeld aangehaalde beslissing Facebook/WhatsApp, nr. 99: "99. [...] *the Commission notes that the consumer communications sector is a recent and fast-growing sector which is characterised by frequent market entry and short innovation cycles in which large market shares may turn out to be ephemeral. In such a dynamic context, the Commission takes the view that in this market high market shares are not necessarily indicative of market power and, therefore, of lasting damage to competition.*"

²² Aangehaalde beslissing, nr. 132

²³ Aangehaalde beslissing, nrs. 105 en 110.

²⁴ Aangehaalde beslissing, nr. 134.

61. Het BIPT onderzoekt deze aspecten in de volgende twee secties, ook wat betreft Pokemon Go, dat, in vergelijking met de 5 andere favoriete apps, geen direct verband lijkt te houden met de consumentencommunicaties of sociale netwerkdiensten en/of, voor zover bekend voor het BIPT, niet is onderzocht in een mededingingsrechtelijke context.

5.2.3. Wat zijn de effecten van de zero-rating aanbiedingen op de eindgebruikersrechten van consumenten en zakelijke klanten?

62. Eén van de dimensies die de BEREC-Richtsnoeren aanbevelen te onderzoeken bij deze factor is de mate waarin het in het forfait inbegrepen volume in de praktijk voldoende ruimte biedt om (een normaal) gebruik te maken van apps ten aanzien waarvan geen zero-rating wordt toegepast²⁵.
63. Hierover ondervraagd, brengt Proximus de volgende figuur naar voren:

Mobilus	Before	Smart+15	Smart+25	Smart +45
		€15	€25	€45
		120 min 1 GB	300 min 2 GB	Ultid min 4GB
	After	Mobilus S	Mobilus M	Mobilus L
		€15	€25	€40
		120 min 1 GB	300 min 3 GB	Ultid min 8 GB
Tuttimus	Before	Smart+15	Smart+25	Smart +45
		€12	€20	€35
		120 min 1 GB	300 min 2 GB	Ultid min 4GB
	After	Mobilus S	Mobilus M	Mobilus L
		€14	€25	€36
		120 min 2GB	Ultid min 5 GB	Ultid min 10 GB

64. Uit die figuur blijkt dat er (behalve voor Mobilus S, waar het inbegrepen volume, abstractie makend van het volume van de favoriete app, gelijk blijft) in ieder nieuw tariefplan **meer inbegrepen volume aan mobiele data** is opgenomen dan voordien²⁶. Proximus geeft op vertrouwelijke basis ook het aandeel van het inbegrepen volume mee dat een klant van een Smart+15, Smart +25 en Smart+45 abonnement gemiddeld per maand opgebruikte. Daaruit blijkt **niet dat het merendeel van de klanten aan de limieten van hun inbegrepen mobiele datavolume zitten**. Uiteraard zou dit naar de toekomst toe kunnen veranderen. Momenteel lijkt dat inbegrepen volume echter ook toekomstgericht voldoende ruim te zijn. Het BIPT heeft evenwel een onvoldoende vaststaand zicht op de ontwikkeling van toekomstige diensten, hun verbruik of hun succes, om zich definitief uit te spreken.
65. Bovendien kan er volgens Proximus ook nog gewezen worden op het feit **dat het verbruikte datavolume van de favoriete app niet afgetrokken wordt van de bundel, wat aldus bijdraagt tot meer beschikbaar datavolume voor andere apps**.

²⁵ BEREC-Richtsnoeren, nr. 48.

²⁶ aan, naargelang het geval, een lagere, hogere of gelijke prijs.

66. Proximus verwacht ook niet dat de zero-rating zal leiden tot een onbeheersbare piek in trafiek omdat de mogelijke apps, waarop men zero-rating kan activeren, nu al bij de populairste apps zijn. Proximus verwacht niet dat het gemiddelde dataverbruik van de klanten die voor de nieuwe plannen hebben gekozen sterk zal afwijken van het gemiddelde dataverbruik van andere klanten²⁷.
67. Dit wordt ook bevestigd door het antwoord van Proximus op de vraag van het BIPT of Proximus in de eerste maand na de lancering van de nieuwe aanbiedingen meer of minder overschrijdingen van het inbegrepen internetvolume constateerde in vergelijking met de 6 maanden voorafgaand aan de lancering: er is geen wezenlijk verschil merkbaar van het (vertrouwelijke) "out of bundle" data volume van de mobiele klanten van Proximus in de maanden oktober en november 2016 ten opzichte van de 6 vorige maanden, hetgeen suggereert dat er meer dan voldoende volume wordt gegeven aan die klanten.
68. Op basis van de verstrekte informatie, acht het BIPT dan ook dat het verstrekte inbegrepen volume momenteel voldoende ruim is om eindgebruikers toe te laten hun recht op het raadplegen of delen van inhoud en informatie via "niet-favoriete apps" en het gebruiken van niet-gezero-rate toepassingen, overeenkomstig hun behoeften (weerspiegeld in hun keuze voor een tariefplan), uit te oefenen.
69. Voor zover dat al op de korte periode sinds de lancering van de nieuwe aanbiedingen kan waargenomen worden en gezien de andere overwegingen inzake de omvang en de respectieve marktposities, is er **ook geen vermindering van de waaier en diversiteit van inhoud en toepassingen** die consumenten-eindgebruikers kunnen gebruiken onder invloed van de zero-ratingaanbiedingen van Proximus **waargenomen**.
70. Ter zake is het ook relevant in ogenschouw te nemen dat niet ieder geactiveerde Mobilus-, Tuttimus- of Bizztariefplan hetzelfde effect heeft, daar de klant maar op één van de zes (bij Bizz: vijf) mogelijke favoriete apps zero-rating kan instellen en zero-rating van TV Overall tot een maandelijks verbruik van 1 GB beperkt is tot Tuttimus en Bizz- klanten, net zoals het ook relevant zou kunnen zijn dat Facebook de app is die bij gebrek aan een keuze gezero-rated wordt.

5.2.4. Wat zijn de effecten van de zero-rating aanbiedingen op de eindgebruikersrechten van CAPs?

71. Hetgeen in de vorige sectie overwogen werd geldt *mutatis mutandis* ook voor de effecten van de zero-ratingaanbiedingen op de eindgebruikersrechten van de CAPs.
72. Er is een **ruime mate van inbegrepen volume aan data** in de nieuwe aanbiedingen (**zelfs ruimer dan voorheen**), zodat CAP's op dat vlak geen beperkingen of hinder ondervinden door de zero-rating bij Proximus.
73. Uit de cijfers van Proximus blijkt **niet dat het merendeel van de klanten aan de limieten van hun inbegrepen mobiele datavolume zitten**.

²⁷ Proximus zal het effectieve verbruik van haar klanten opvolgen en kan, indien nodig, eventueel overwegen of er maatregelen moeten genomen worden.

74. Ook dient herhaald te worden dat, voor zover dat al op de korte periode sinds de lancering van de nieuwe aanbiedingen kan waargenomen worden, er **geen vermindering van de waaier en diversiteit van inhoud en toepassingen** die CAP's aanbieden blijkt plaats te vinden, onder invloed van de zero-ratingaanbiedingen van Proximus. **Ook multihoming** draagt hier, wat betreft sommige types van apps, toe bij.
75. **Geen enkele app krijgt een voorkeursbehandeling voorbij de datacap.**
76. Daarbij moet er wel genoteerd worden dat de prijsdifferentiatie bij Proximus er één is tussen individuele toepassingen (en niet tussen *klassen* van toepassingen).
77. Zoals hierboven gesteld, is het nog te vroeg om hierover een definitieve uitspraak te doen. Feit is wel dat het toekomstige beleid en de reacties van Proximus ten aanzien van vragen van concurrerende aanbieders van gezero-rate apps om ook een zero-rating te krijgen hierin een rol zal spelen²⁸, naast de belangen van de klanten en de operationele haalbaarheid van de vragen.

5.2.5. Welke alternatieve aanbiedingen zijn er voorhanden?

78. In België zijn er momenteel voldoende alternatieve aanbiedingen met (minstens) evenveel inbegrepen volume aan mobiele data, in de meerderheid van de gevallen zonder zero-rating.
79. Op de Belgische markt zijn er momenteel inderdaad relatief weinig zero-rating aanbiedingen uitgebracht.
80. In de zomer van 2016 hebben Base en Proximus voor sommige tariefplannen zero-rating toegepast ten aanzien van Pokemo Go (bij Base ging dit ook vergezeld van zero-rating ten aanzien van Youtube, Spotify en Deezer), maar dit waren commerciële praktijken die slechts golden gedurende een beperkte tijd, die momenteel verstreken is.
81. Sinds april 2012 (dus grotendeels vóór de inwerkingtreding van Verordening 2015/2120) paste Mobistar (thans: Orange Belgium) zero-rating toe ten aanzien van Facebook en Twitter in sommige van hun op dat moment gecommmercialiseerde tariefplannen²⁹. Vanaf 3 oktober 2016 werden nieuwe mobiele tariefplannen gecommmercialiseerd en deze bevatten geen zero-rating.

5.2.6. Wat is de omvang van de zero-rating bij Proximus?

82. Het BIPT noteert dat het eveneens de bedoeling van de Verordening is dat de NRA's optreden "*tegen overeenkomsten of commerciële praktijken die wegens hun omvang tot een feitelijke beperking van de keuzemogelijkheden van de eindgebruikers leiden.*" (considerans 7 van de Verordening; het BIPT onderlijnt).
83. In antwoord op het verzoek om informatie van het BIPT, verschaft Proximus per brief van 29 november 2016 en per mail van 9 december 2016 cijfers (tot en met november 2016) over welke app de klanten activeerden als hun "favoriete app" (in de zin van app waarop zero-rating wordt toegepast).

²⁸ Een (vertrouwelijk) antwoord van Proximus op een vraag van het BIPT daarover leverde weinig concrete elementen terzake op.

²⁹ Die engagementen worden momenteel nog gehonoreerd.

84. Die (vertrouwelijke) cijfers zijn nog niet over een voldoende lange periode geobserveerd om er conclusies uit te trekken. Zullen de activaties verder stijgen in de komende maanden? Of zal er een vertraging optreden en, zo ja, wanneer?
85. Het is met andere woorden nog niet mogelijk om te zeggen dat de cijfers van een dergelijke orde van grootte zijn (in vergelijking met het totaal aantal mobiele breedbandabonnees dat Proximus heeft) dat gezegd kan worden dat de impact van zero-rating een dusdanige omvang heeft dat die leidt tot een feitelijke beperking van de keuzemogelijkheden van de eindgebruikers.
86. Dat optreden momenteel niet overwogen moet worden betekent niet dat verdere monitoring niet op zijn plaats is.

5.3 De eerste officiële beoordeling van zero-rating door andere NRA's

87. De Hongaarse en Nederlandse NRA hebben zeer recent een besluit genomen tegen gezero-rate producten.
88. Het Hongaarse besluit was gebaseerd op art 3(3) eerste en derde lid van de Verordening waarbij een discriminerende behandeling van het verkeer werd vastgesteld voorbij de datalimiet: de gezero-rate diensten waren nog altijd beschikbaar terwijl alle andere diensten geblokkeerd waren. Ook de Zweedse NRA publiceerde een ontwerpbesluit in die zin.
89. Het BIPT heeft deze kwestie ook onderzocht bij Proximus maar heeft, zoals uitgelegd in sectie 5.1., geen discriminerende behandeling vastgesteld.
90. Het Nederlandse besluit is gebaseerd op een nationale wet, die prijsdifferentiatie in welke vorm dan ook verbiedt.
91. Het betrof ook een toepassing van die wet op muziekstreamingdiensten, die in dit dossier niet aan de orde zijn.
92. Het BIPT is in deze analyse de eerste regulator die is overgegaan tot de multifactoren-analyse volgens art 3(2) van de Verordening.

6. CONCLUSIES

93. Uit de antwoorden van Proximus op het verzoek om informatie blijkt dat Proximus na het bereiken van de overeengekomen datacap of fair use limit geen discriminerende behandeling toepast tussen het dataverkeer waarop zero-rating wordt toegepast en het overige dataverkeer (wat een verschil is met de cases in Hongarije en Zweden waar dat wel gedaan werd).
94. België beoordeelt zero-rating op grond van de Europese Verordening (wat een verschil is met de Nederlandse case)
95. Het BIPT ontdekte geen elementen die zouden ingegeven zijn door de intentie om de doeleinden van de Verordening te omzeilen.
96. Onder voorbehoud van onderzoek door de mededingingsautoriteiten (met name betreffende Facebook), lijken de respectieve marktposities van de betrokken ISP's en CAP's niet dermate dat de zero-rating aanbiedingen de essentie van de rechten van de eindgebruikers zouden ondermijnen
97. Er is een ruime mate van inbegrepen volume aan data in de nieuwe aanbiedingen (zelfs ruimer dan voorheen), zodat consumenten, zakelijke gebruikers en CAP's op dat vlak geen beperkingen of hinder ondervinden door de zero-rating bij Proximus.
98. Uit de cijfers van Proximus blijkt niet dat het merendeel van de klanten aan de limieten van hun inbegrepen mobiele datavolume zitten.
99. Voor zover dat al op de korte periode sinds de lancering van de nieuwe aanbiedingen kan waargenomen worden, blijkt er geen vermindering van de waaier en diversiteit van inhoud en toepassingen die CAP's aanbieden plaats te vinden, onder invloed van de zero-ratingaanbiedingen van Proximus. Ook multihoming draagt hier, wat betreft sommige types van apps, toe bij.
100. In België zijn er momenteel voldoende alternatieve aanbiedingen met (minstens) evenveel inbegrepen volume aan mobiele data, in de meerderheid van de gevallen zonder zero-rating.
101. Het is nog niet mogelijk om te zeggen dat de intekening op de nieuwe aanbiedingen van een dergelijke orde van grootte zijn (in vergelijking met het totaal aantal mobiele breedbandabonnees dat Proximus heeft) dat gezegd kan worden dat de impact van zero-rating een dusdanige omvang heeft dat die leidt tot een feitelijke beperking van de keuzemogelijkheden van de eindgebruikers.
102. Dat optreden momenteel niet overwogen moet worden betekent niet dat verdere monitoring niet op zijn plaats is.